

П Р А В И Л Н И К
ЗА АРБИТРАЖ, ПОМИРЕНИЕ И МЕДИАЦИЯ
НА
МЕЖДУНАРОДНИЯ АРБИТРАЖЕН СЪД
ПРИ
СДРУЖЕНИЕ
"ИНСТИТУТ ПО МЕЖДУНАРОДНО ЧАСТНО ПРАВО"
- СОФИЯ, БЪЛГАРИЯ

I. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Международен арбитражен съд и арбитражно споразумение

Член 1 (1) Международният арбитражен съд при Сдружение "Институт по международно частно право" е независима от него правораздавателна институция. Организацията на Международния арбитражен съд при Сдружение "Институт по международно частно право" и статутът на арбитрите, помирителите и медиаторите се определят от Устава на Международния арбитражен съд.

(2) Международният арбитражен съд при Сдружение "Институт по международно частно право" (МАС при ИМЧП) разрешава граждански и търговски спорове, както и спорове за погълване на празноти в договори или приспособяването им към нововъзникнали обстоятелства, независимо от това

дали седалището, централното управление, основното място на дейност, местожителството, гражданството или обичайното местопребиваване на едната или и на двете страни е в Република България или вън от нея.

(3) МАС при ИМЧП решава и други спорове, възложени му с арбитражно споразумение, които имат договорен или извъндоговорен характер, включително организира подпомаган арбитраж и арбитраж "ad hoc".

(4) МАС при ИМЧП организира помирителни производства по вътрешни и международни спорове от частноправен характер.

(5) Арбитражното споразумение е съгласието на страните да възложат на МАС при ИМЧП разрешаването на съществуващ или бъдещ спор между тях по определено договорно или извъндоговорно правоотношение.

(6) Споразумението за медиация е съгласието на страните за разрешаване на спор/спорове, които са възникнали или могат да възникнат между тях чрез доброволно споразумяване с помощта на медиатор/медиатори.

(7) Споразумението за помирение е съгласието на страните за разрешаване на спор/спорове, които са възникнали или могат да възникнат между тях чрез помиряване с помощта на помирител/помирители.

Основание за компетентността на Международния арбитражен съд при ИМЧП

Член 2 (1) МАС при ИМЧП разглежда споровете по чл.1, ал. 2 и 3, ако те са му възложени с арбитражно споразумение или с международен договор.

(2) Арбитражното споразумение трябва да бъде писмено. Споразумението е писмено и когато то се съдържа в обменени между страните писма, телеграми и други средства за телекомуникация или в общи условия, към които насочва сключен между страните писмен договор.

(3) Смята се, че има писмено арбитражно споразумение и когато ищецът предяви иск пред МАС при ИМЧП, а ответникът писмено или със заявление, отбелязано в протокола на арбитражното заседание, приеме спорът да се разгледа от МАС при ИМЧП или извърши пред него действие, процесуално или по същество, без да оспорва компетентността на МАС при ИМЧП.

Допустимост на арбитражното производство

Член 3 (1) Арбитражното производство може да бъде започнато, продължено и по него може да бъде постановено решение, въпреки че по същия спор има висящо дело пред местен или чуждестранен съд.

(2) Наличието на висящ съдебен или арбитражен процес по същия спор не е пречка за започване на помирително производство и производство по медиация по този правилник.

Арбитражна процедура

Член 4 (1) Страните могат да се споразумеят за процедура, която арбитражният съд да следва при разглеждане на делото, стига тя да не противоречи на този Правилник и повелителните норми на приложимия към арбитража закон.

(2) Липсата на друга уговорка означава приемане на този Правилник, както и Устава на МАС при ИМЧП в частта му, отнасяща се до арбитражите.

(3) По въпроси, неуредени от този Правилник, Закона за международния търговски арбитраж на Република България или от споразумението на страните арбитражите процедурат съобразно тяхната преценка, ръководейки се от естеството на арбитража и предмета на спора, като обезпечават във всеки случай равна възможност на всяка страна за защита на нейните права и интереси.

(4) По дела, основани на арбитражни споразумения, се прилагат тези разпоредби на Правилника, които са в сила при започване на арбитражното производство, освен ако и двете страни поискат да се прилагат разпоредбите, които са били в сила при сключване на арбитражното споразумение или са влезли в сила след започване на арбитражното производство.

(5) Ако страната не заяви незабавно, писмено или в арбитражното заседание, срещу нарушаване на процесуалното правило по ал. 1 и 2 от този член, смята се, че тя се е отказала от правото си да се позовава на нарушението.

(6) Арбитражите, помирителите и медиаторите се задължават да пазят в тайна сведенията, които получават във връзка с осъществяване дейността по посредничество, помирение или арбитражиране. При приключване на производството остават да се пазят само материали, които не съдържат служебна или търговска тайна за страните.

Правила за помирение

Член 5 (1) Помирителното производство започва по общо съгласие на страните по спора или по искане на една от тях.

(2) Страните подават до Секретариата на МАС при ИМЧП молба за започване на помирение в три екземпляра, в която излагат накратко предмета на спора и становището по него. Към молбата се прилага документ за внесена такса за образуване на помирителното производство, съответно определена съгласно Тарифата за арбитражните такси и разноските по делата, разглеждани от МАС при ИМЧП, която е неразделна част от този Правилник.

(3) Когато молбата за помирение се подава от една от страните, Секретариатът на МАС при ИМЧП изпраща незабавно препис от тази молба на другата страна, като ѝ дава 15-дневен срок от получаване на съобщението да заяви дали приема или отказва да участва в помирението. При отказ или при липса на отговор помирително производство не се образува. Секретариатът уведомява за това молителя и му възстановява 50% (петдесет върху сто) от внесената такса.

(4) Ако другата страна приеме да участва в помирението, тя уведомява писмено Секретариата на МАС при ИМЧП за своето съгласие. Секретариатът образува производство за помирението и незабавно изпраща препис от становището на молителя.

(5) При невнасяне на пълния размер на таксата за помирение производството се прекратява. Секретариатът на МАС при ИМЧП уведомява за това страните при получаване на молбата за помирение.

(6) След образуване на производството за помирение, Председателят на МАС при ИМЧП определя депозита за разноски, който следва да бъде внесен в определен срок по равно от страните. Ако една от страните не внесе своята част от тези разноски, но желае да участва в опита за помирение, другата страна може да внесе и нейната част. При невнасяне на пълния размер на депозита помирителното производство се прекратява, за което страните се уведомяват незабавно.

Член 6 (1) Ако страните не са определили помирител/помирители измежду лицата, вписани в Листата на медиаторите и помирителите при МАС на ИМЧП, Председателят на МАС при ИМЧП определя помирител/помирители, като изхожда от характера на спора и квалификацията на помирителя/ помирителите. Секретариатът на МАС при ИМЧП уведомява страните и помирителя/помирителите за това и определя срок, в който следва да обосноват становищата си.

(2) Избраният помирител/помирители представя в Секретариата на МАС при ИМЧП и на страните, които участват в производството за помирение, писмена

декларация за независимост и безпристрастност при осъществяване на помирението, както и за конфиденциалност по отношение на фактите и обстоятелствата, които са му станали известни във връзка с това.

(3) Освен при съгласие на страните, помирителят/помирителите не може да бъде арбитър, представител или съветник на някоя от тях в арбитражно производство по същия спор.

(4) Страните се задължават да не призовават помирителя/помирителите като свидетел в съдебен или арбитражен процес по спора, предмет на помирението, освен при общо съгласие.

Член 7 (1) За изясняване на спорните обстоятелства и за обсъждане на възможните отстъпки, които всяка от страните е склонна да направи с оглед доброволното уреждане на спора, помирителят може да се среща с всяка от страните поотделно, преди да ги покани за съвместно обсъждане на възможните варианти за помирение

(2) В предложенията за евентуална спогодба помирителят/помирителите се ръководи от фактите, приложимия закон и справедливостта.

(3) Страните участват в помирителното производство лично или чрез изрично упълномощени представители. Те могат да бъдат подпомагани и от съветници. На срещите с помирителя/помирителите трети лица могат да присъстват само със съгласие на страните.

(4) Ако опитът за помирение е успешен, постигнатата спогодба се подписва от страните и от помирителя/помирителите. Един екземпляр от нея се прилага към досието по помирението.

(5) Когато помирението е постигнато по спор по всящо дело пред МАС при ИМЧП, по желание на страните сключената от тях спогодба се възпроизвежда в арбитражно решение при уговорени условия.

(6) Страните се задължават да не използват като доказателство в съдебно или арбитражно производство:

1. изложените от другата страна становища или предложения, направени при опита за помирение;
2. предложенията, направени от помирителя/помирителите;
3. факта, че една от страните е изявила готовност да приеме предложенията на помирителя/помирителите за спогодба.

Член 8 (1) Опитът за помирение приключва:

1. с подписване на споразумение при условията на чл. 7, ал. 4;
2. с писмено уведомяване на помирителя/помирителите от страните или една от тях за отказа им от опита за помирение;
3. с протокол от помирителя/помирителите, който констатира, че опитът за помирение е бил неуспешен;
4. с изгичане на шест месеца от началото на производството.

(2) Наличието на процедура за помирение пред други организации и лица не е пречка за провеждане на помирение по този правилник.

Член 9 (1) Разноските за производството за помирение включват:

1. административна такса за помирение в размер на 20 % (двадесет върху сто) от арбитражната такса, определена в Тарифата за арбитражните такси и разноските по делата, разглеждани от МАС при ИМЧП, която е неразделна част от този Правилник, но не по-малко от 50 лева;

2. разноските на помирителя/помирителите за командировки, когато се налагат такива;

3. възнаграждението на помирителя/помирителите.

(2) Разноските по помирението се понасят по равно от страните, освен ако те са уговорили друго.

(3) Извън разноските по ал. 1 на този член, всяка от страните понася направените от нея други разходи във връзка с помирението.

(4) Възнаграждението на помирителя/помирителите се определя от Тарифата.

Член 10 (1) Правилата за помирителното производство се прилагат съответно и за процедурата по медиация.

(2) Таксата за медиация се определя съгласно Тарифата за таксите за медиация към МАС при ИМЧП, която е неразделна част от този Правилник.

(3) Страната/страните, поискала/и образуване на производство за медиация, заплаща/т таксата за медиация.

(4) За неуредените в този Правилник случаи се прилага Законът за медиацията на Република България.

II. ИСК И ОТГОВОР НА ИСКА

Предявяване на иск

Член 11 (1) Арбитражното производство започва с подаване на искова молба в МАС при ИМЧП.

(2) Исковата молба се смята подадена в деня, в който постъпи в Секретариата на МАС при ИМЧП, а ако се изпраща по пощата – в деня на подаването, отбелязан на пощенското клеймо в мястото на изпращането.

Съдържание на исковата молба

Член 12 (1) Исковата молба трябва да съдържа:

1. посочване на МАС при ИМЧП;
2. пълното наименование на страните, ЕГН, ЕИК или друг идентификационен код;
3. адрес на страните (съдебен адрес, съответно адрес за призоваване), телефон, телефакс, телекс, електронен адрес, телефон и електронен адрес на процесуалните им представители;
4. цена на иска;
5. изложение на обстоятелствата, на които се основава искът;
6. в какво се състои искането;
7. всички доказателства в подкрепа на иска;
8. името на арбитра и на резервния арбитра или искане те да бъдат назначени от Председателя на МАС при ИМЧП;
9. опис на документите, приложени към исковата молба;
10. подпис на ищеца.

(2) Към исковата молба трябва да бъдат приложени:

1. арбитражното споразумение и всички писмени доказателства, фигуриращи в опис по ал. 1, т. 9;

2. пълномощните, когато искът е предявен от пълномощник;
  3. всички други необходими доказателства за активна и пасивна легитимация на страните;
  4. преписи от исковата молба и приложенията ѝ според броя на ответниците, и един комплект за резервно досие;
  5. платежните документи за внесени арбитражна такса и депозит за разноси, представляващ сума не по-малка от 1% (едно върху сто) от стойността на арбитражната такса.
- (3) Председателят на МАС при ИМЧП по искане на съответната заинтересована страна може да отложи или да отмени изцяло или частично заплащането на арбитражна такса.
- (4) По искане на МАС при ИМЧП и при възможност ищецът прилага текста на исковата молба и на приложенията към нея на електронен носител.

Цена на иска

Член 13 (1) Цената на иска е равна на паричната сума или стойността на правата, които се претендират. Цената на иска се посочва от ищеца в исковата молба.

(2) При искове за предаване на недвижими вещи цената на иска се равнява на една четвърт (1/4) от данъчната оценка, а когато такава няма – от пазарната цена, а по искове за предаване на движими вещи – от тяхната стойност. При искове за установяване или преобразуване на правоотношения цената на иска е стойността на предмета на правоотношението в момента на предявяване на иска, при искове по договори за наем с неопределен срок – от наемната цена за една година, предшестваща годината на иска, при искове за периодични платежи за неопределено време – от сбора на платежите за три години преди годината на иска, при искове за определено действие или бездействие – от размера на имуществения интерес на ищеца.

(3) Когато с исковата молба се предявяват няколко иска, цената на всеки иск трябва да се посочи отделно. При възражение за прихващане ответникът е длъжен да посочи цената на вземането си съгласно ал.1 и ал.2.

(4) По исковете, по които цената не може да бъде определена точно или оценката представлява затруднение за ищеца, както и в случаите, когато цената на иска е определена неправилно от ищеца или изобщо не е определена, цената се определя от Председателя на МАС при ИМЧП.

(5) Ако при разглеждане на делото се установи, че цената на иска не е била определена в съответствие с правилата по предходните алинеи, Решавачият орган/едноличният арбитър определя цената на иска окончателно.

(6) Горните правила се отнасят и за определяне цената на възражението за прихващане.

(7) Ищецът внася арбитражна такса, определена въз основа на общата сума от цената на всички предявени иски. Ответникът внася арбитражна такса, определена въз основа на цената на предявените насрещни иски и/или възражения за прихващане.

Проверка на компетентността на Международния арбитражен съд

Член 14 (1) Решавачият орган се произнася за компетентността на МАС при ИМЧП, когато тя се оспорва поради несъществуване или недействителност на арбитражното споразумение. Арбитражното споразумение, включено в договор, е независимо от другите клаузи на договора. Нищожността на договора или на отделни негови клаузи не води до недействителност на съдържащото се в него арбитражно споразумение.

(2) Възражението, че МАС при ИМЧП не е компетентен да разреши изцяло или отчасти повдигнатия спор, трябва да бъде направено най-късно с отговора на исковата молба. Към възражението следва да се приложат всички писмени доказателства за установяване на това обстоятелство.

(3) Когато в арбитражното производство бъде повдигнат въпрос, който е извън компетентността на МАС при ИМЧП, възражението за некомпетентност трябва да се направи веднага.

(4) Решавачият орган може да уважи и направено по-късно възражение за некомпетентност, ако има уважителна причина за закъснението или ако продължаването на делото би довело до постановяване на решение, което може да бъде отменено. В последния случай Решавачият орган може служебно да се произнесе по въпроса за компетентността си.

(5) Възражението за некомпетентност се разглежда от Решавачия орган, който се произнася с определение в подготвителното заседание или в заседанието, когато е направено, освен ако разрешаването на спора относно компетентността е обусловено от разрешаването на спора по съществуването на делото.

(6) Ако Решаващият орган отхвърли възражението за некомпетентност, арбитражното производство се провежда, въпреки че ответникът отказва или се въздържа да вземе участие в него.

(7) Ако ищецът в исковата молба не се позовава на арбитражно споразумение или не го представя, Секретариатът на МАС при ИМЧП го поканва да представи такова споразумение или да заяви писмено, че желае, въпреки липсата на арбитражно споразумение, да бъде връчен препис от исковата молба на ответника, като му предоставя 7-дневен, а по международни дела – 15-дневен срок. Ако в дадения му срок ищецът не представи споразумение, обуславящо компетентността на МАС при ИМЧП и не заяви писмено, че желае да бъде връчен препис от исковата молба на ответника, исковата молба се връща на ищеца с разпореждане на Председателя на МАС при ИМЧП. Ако в предоставения му с поканата срок ищецът представи арбитражно споразумение, обосноваващо компетентността на МАС при ИМЧП, Секретариатът на МАС при ИМЧП му изпраща съобщение за внасяне на дължимата арбитражна такса и депозит за разноски. Ако в сроковете по тази алинея ищецът не представи споразумение, но заяви писмено, че желае да бъде връчен препис от исковата молба на ответника, Секретариатът на МАС при ИМЧП му изпраща съобщение да внесе минималната арбитражна такса по Тарифата за арбитражните такси и разноските по делата, разглеждани от МАС при ИМЧП. Ако ответникът не възрази делото да бъде разгледано от МАС при ИМЧП, ищецът е длъжен да довнесе арбитражната такса до дължимия размер съобразно Тарифата.

Отстраняване на недостатъците на исковата молба

Член 15 (1) Секретариатът на МАС при ИМЧП, ако установи, че исковата молба не отговаря на изискванията на чл. 12, ал. 1 и 2, дава на ищеца срок да отстрани недостатъците. Срокът не може да бъде по-дълъг от 7 (седем) дни за вътрешни дела, съответно 15 (петнадесет) дни по международни дела, считано от деня на получаване на съобщението или от уведомяването по телекомуникационен път. Ако ищецът оспори становището на Секретариата относно редовността на исковата молба, въпросът се решава от Председателя на МАС при ИМЧП.

(2) До отстраняване на недостатъците исковата молба се оставя без движение.

(3) Ако ищецът не отстрани в срок недостатъците, исковата молба заедно с приложенията се връща на ищеца с разпореждане на Председателя на МАС при ИМЧП. В този случай на възстановяване подлежи половината от внесената арбитражна такса и половината от внесения депозит за разноските.

Отговор на исковата молба

Член 16 (1) След получаване на редовна искова молба и внасяне на арбитражната такса и депозита за разноски, Секретариатът на МАС при ИМЧП изпраща препис от исковата молба с приложенията ѝ на ответника, както и листата на арбитражите.

(2) Едновременно с това Секретариатът съобщава на ответника, че той може в срок до 14 (четирнадесет) дни от получаването на преписа от исковата молба да подаде отговор. Срокът по международни дела е 30 (тридесет) дни. Отговорът следва да съдържа всички възражения и доводи, на които страната ще се позовава в процеса, като към него се прилагат и всички писмени доказателства.

(3) По молба на ответника посочените срокове може да бъдат продължени от Председателя на МАС при ИМЧП.

(4) В срока за отговор ответникът трябва да съобщи името на посочения от него арбитър и на резервния арбитър или да предостави назначаването им на Председателя на МАС при ИМЧП.

(5) В срока за отговор ответникът може да предяви насрещен иск или възражение за прихващане, ако спорът относно неговото вземане е от компетентността на МАС при ИМЧП. За насрещния иск се прилагат правилата на чл. 12 и 13. Възражението за прихващане може да се направи и във всеки момент на производството.

(6) Неподаването на отговор не означава признание на иска.

(7) В срок от 7 (седем) дни след като Секретариатът на МАС при ИМЧП го е уведомил за получаване на отговор, ищецът може да подаде възражение. При международни дела срокът е 15 (петнадесет) дни.

III. КНИЖА, СЪОБЩЕНИЯ И ВРЪЧВАНЕ

Представяне на документите по делото

Член 17 (1) Преписи от исковата молба, отговорът ѝ и приложенията към тях трябва да бъдат представени в толкова екземпляра, че всяка страна да има по един, а МАС при ИМЧП – не по-малко от два екземпляра. При поискване от МАС при ИМЧП страните представят документите по делото и на електронен носител.

(2) Посочените в алинея 1 документи, с изключение на писмените доказателства, се представят на езика, на който е сключен договора, или на който страните са водили кореспонденцията помежду си, или на български език. При международни дела документите се представят на английски език. Преводът на документите се извършва по нареждане на Секретариата на МАС при ИМЧП за сметка на страната, която ги е представила.

(3) Писмените доказателства, които страните ще ползват в производството, се представят в оригинал и превод на български, заверен от страната, ако са съставени на чужд език. Преводът на тези документи е за сметка на страната, която ги е представила.

Изпращане и връчване на документи

Член 18 (1) Секретариатът на МАС при ИМЧП изпраща на страните всички отнасящи се до тях книжа, съобщения и призовки на посочените от тях адреси или на адресите на надлежно упълномощените техни представители.

(2) Исковата молба, отговорът на иска, арбитражните решения и определенията се изпращат препоръчано с обратна разписка от лицензиран оператор на пощенски услуги, който удостоверява връчването или опита за връчване с документ, който се прилага по делото. Призовките и другите съобщения могат да бъдат изпратени и чрез телеграма по телекса или по телефакса, както и по електронна поща. Призовките, изпратени с телекс или телефакс, се смятат за връчени, ако има данни, че са получени, а призоваването с телеграма се удостоверява с известие за доставянето ѝ. Потвърждение за електронна доставка прави Секретариатът на МАС при ИМЧП въз основа на информацията, съдържаща се в електронната поща. Страните и вещите лица могат да изпращат до МАС при ИМЧП всякакви изявления, заключения, пледоарии и други по електронна поща. Това не ги освобождава от задължението същите да бъдат депозирани и на хартиен носител, ако страните са се уговорили така или ако Решавачият орган го изисква.

(3) Всички посочени по-горе документи могат да бъдат връчени лично срещу разписка на страната, на неин представител, когато тя е юридическо лице, както и на пълномощник или служител на страната. При призоваване на юридически лица достатъчно е телексът или телефаксът да са изпратени на посочените в съдебните документи и регистрираните съответно телексни, телефаксни апарати или електронни адреси.

(4) Връчването може да се извърши и с прилагане към нотариална покана, подготвена и изпратена за сметка на другата страна.

Получаване на книгата, призовките и съобщенията

Член 19 (1) Когато седалището, местожителство, обичайното местопребиваване или пощенският адрес на получателя не могат да бъдат намерени след старателно издирване, книгата, съобщенията или призовките се смятат за получени, ако са изпратени до последното му известно седалище, местожителство, обичайно местопребиваване или пощенски адрес с препоръчано писмо или с каквото и да е друго средство, което удостоверява опита то да бъде предадено.

(2) Документът по ал. 1 се смята предаден и когато получателят е отказал или не се е явил в пощенската служба да го получи, ако тя удостовери това.

(3) Сроковете за процесуални действия на страните започват да текат от деня, когато адресатът е получил съобщението. Ако последният ден на срока изтича в неработен ден, срокът изтича в първия работен ден.

Електронно арбитражно производство

Член 20 (1) По съгласие на страните, установено в арбитражното споразумение, или когато ищецът е направил такова искане в исковата молба, а ответникът писмено или със заявление, отбелязано в протокола на арбитражното заседание, го е приел, спорът се разглежда при условията на електронно арбитражно производство.

(2) При електронното арбитражно производство всички документи по делото се предоставят само на електронен носител, а призовките и съобщенията до страните се изпращат единствено по електронен път на адресите за електронна поща, посочени от всяка от страните в съгласието ѝ по предходната алинея или посредством друг подходящ технически начин.

(3) Предоставяните от страните документи на електронен носител следва да бъдат заверени посредством квалифициран електронен подпис по смисъла на Закона за електронния документ и електронния подпис на Република България. В случай, че за целите на производството се налага представяне на оригинален документ, Решаващият орган/едноличният арбитър дава подходящ срок на страната да представи оригинала.

(4) Призовките и съобщенията до страните, надлежно изпратени до посочените от тях адреси за електронна поща, се считат за валидно получени в деня на изпращането, освен ако получаващата страна докаже наличието на технически проблем или грешка, в резултат на което съответното съобщение не е получено.

IV. РЕШАВАЩ ОРГАН

Решаващ орган

Член 21 (1) Международният арбитражен съд при ИМЧП разглежда и решава възложените му спорове чрез Решаващ орган, който може да се състои от един арбитър или от трима арбитри.

(2) Председателят на МАС при ИМЧП може да предложи на страните да се съгласят делото да бъде разгледано и решено от един арбитър, който двете страни да определят по взаимно съгласие или да предоставят на Председателя на МАС при ИМЧП да го определи.

(3) Правилото на предходната алинея се отнася за спорове с цена на иска до 100 000 (сто хиляди) лв. като в този случай се заплаща половината от арбитражната такса.

(4) При съгласие на страните делото може да бъде разгледано и решено от един арбитър, който те избират от списъка на арбитрите. В този случай те избират и негов заместник (резервен арбитър). Ако страните не могат да постигнат съгласие относно избора, арбитърът и неговият заместник (резервен арбитър) се назначават от Председателя на МАС при ИМЧП.

(5) Ако Решаващият орган е от трима арбитри, всяка от страните избира по един арбитър и резервен арбитър, а двамата арбитри избират от своя страна от листата на арбитрите Председателя на Решаващия орган в седемдневен срок от съобщението за избирането им.

(6) По дела, по които страна е чуждестранно лице или лице с преобладаващо чуждестранно участие, то може да посочи за арбитър лице, което не е вписано в листата на арбитрите на МАС при ИМЧП. При същите условия може да се избира и Председател на Решаващия орган, който не е вписан в листата на арбитрите на МАС при ИМЧП.

(7) Ако ищецът или ответникът не посочат арбитър, заместник-арбитър или арбитрите не изберат Председател на Решаващия орган в срока по ал. 5, Председателят на МАС при ИМЧП назначава от листата на арбитрите арбитъра, заместник-арбитъра или Председател в седемдневен срок.

(8) Ако ищците или ответниците са няколко, те съответно трябва да посочат по общо съгласие един арбитър и негов заместник. Ако не се постигне съгласие между ищците или ответниците, арбитърът и заместникът му се определят от Председателя на МАС при ИМЧП. Правилата по тази алинея се прилагат само когато МАС при ИМЧП има компетентност спрямо всички ищци и ответници,

а когато МАС при ИМЧП има компетентност спрямо някои ищци и/или ответници, тези правила се прилагат само за тях.

(9) Решението на Председателя на МАС при ИМЧП по ал. 7 и 8 е окончателно освен ако страните по международно дело писмено се съгласят въпросите по ал.7 и 8 да бъдат отнесени за решаване пред Генералния секретар на Постоянния арбитражен съд в Хага, Нидерландия. Тогава Генералният секретар на този съд ще бъде назначаващ орган вместо Председателя на МАС при ИМЧП. Решението на Генералния секретар на Постоянния арбитражен съд в Хага, Нидерландия по ал.7 и 8 е окончателно.

(10) Посочените от страните за арбитри или избрани за председатели на Решавация орган лица, които не са включени в листите на МАС при ИМЧП, когато са приели да бъдат арбитри, са длъжни да попълнят писмена декларация съгласно Устава на МАС при ИМЧП, а така също и писмена декларация, в която изрично заявяват, че ще спазват Правилника на МАС при ИМЧП .

Заместване на арбитър

Член 22 (1) Ако арбитър не приеме избора, почине, бъде възпрепятстван да изпълнява или не изпълнява задълженията си повече от 30 (тридесет) дни, той се замества от арбитъра, посочен за негов заместник. Същото важи, ако арбитърът бъде внезапно възпрепятстван да участва в насрочено заседание. Заместникът продължава делото до неговото окончателно приключване.

(2) При условията на предходната алинея Председателят на Решавация орган се заменя по реда, по който е бил избран. Заместването на арбитър, след като вече е бил избран Председател на Решавация орган, не води до заменяването на Председателя.

(3) Ако спрямо заместника настъпят условията на ал. 1, страната, която го е посочила, се поканва да посочи друг заместник.

(4) Ако е необходимо и след като вземе мнението на страните, Решавацият орган в случаите, посочени в ал. ал. 1 и 2, може отново да разгледа въпросите, които са били разгледани на предходните заседания по делото, състояли се преди замяната.

Отвод на арбитър

Член 23 (1) Когато едно лице е предложено да бъде арбитър, то трябва да посочи всички обстоятелства, които могат да породят основателни съмнения относно неговата безпристрастност и/или независимост, като представи в Секретариата на МАС при ИМЧП подписана лично от него декларация. Арбитърът има това задължение и след неговото назначаване.

(2) Всяка страна има право да направи отвод на арбитъра и на Председателя на Решавачия орган, ако има съмнение за тяхната непристрастност и/или независимост и по-специално, ако съществуват данни, че те лично, пряко или косвено са заинтересувани от изхода на делото.

(3) Арбитърът или Председателят на Решавачия орган са длъжни да се отведат при посочените в алинеи 1 и 2 причини.

Процедура за отвода

Член 24 (1) Отвод на арбитър може да се направи не по-късно от 7 (седем) дни, след като страната е узнала за образуването на Решавачия орган или след като е научила за обстоятелствата, които дават основание за отвода. Страна може да иска отвод на арбитър, посочен от нея или в посочването на който тя е участвала, само поради обстоятелства, за които страната е узнала след като е посочила арбитъра или след като е участвала в посочването.

(2) Искането за отвод се прави писмено до Председателя на МАС при ИМЧП, като се посочват основанията за това. Председателят на МАС при ИМЧП свиква Председателството на МАС при ИМЧП и го запознава с искането и посочените основания.

(3) Ако арбитърът не се отведе и насрещната страна не се съгласи с отвода, по отвода се произнася Председателството на МАС при ИМЧП. Председателството се произнася на базата на всички обстоятелства в искането за отвод и на приложените към него доказателства. Преди Председателството да вземе решение по отвода, Секретариатът трябва да получи коментари на арбитъра, чийто отвод се иска, и на страните. Председателството може също така да изиска коментари и от другите арбитри.

(4) Ако насрещната страна се съгласи с отвода или той бъде уважен от Председателството на МАС при ИМЧП, новият арбитър или Председателят на Решавачия орган се посочват или избират в съответствие с разпоредбите на този Правилник.

(5) Ако новият арбитър е съгласен с вече избрания Председател, той приподписва протокола за избор на Председател, в противен случай нов Председател се избира по реда и в сроковете на чл. 21.

(6) Отвод не може да бъде правен, след като делото е обявено за изяснено от фактическа и правна страна, и Решавачият орган е пристъпил към постановяване на акта, с който приключва делото.

Отвод на вещо лице или преводач

Член 25 На основанията, посочени в чл. 23, ал. 1, може да се направи отвод на вещо лице или преводач. По отвода окончателно се произнася Председателството на МАС при ИМЧП.

Отговорност

Член 26 Изключва се отговорността на арбитрите, на Председателя на МАС при ИМЧП, на Председателството на МАС при ИМЧП, на Секретариата и неговите членове и на Института по международно частно право и неговите членове, за каквито и да било действия или бездействия във връзка с разглеждането и решаването на арбитражните дела, доколкото това изключване е допустимо съгласно приложимия закон.

V. РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ДЕЛОТО

Подготовка за разглеждане на делото и насрочване

Член 27 (1) Решаващият орган проверява подготвено ли е делото за разглеждане и взема мерки за изясняване на обстоятелствата по делото и попълването му с доказателства с цел то да бъде бързо, икономично и правилно решено.

(2) Едноличният арбитър или Председателят на Решаващия орган може да даде на Секретариата на МАС при ИМЧП отделни нареждания по подготовката на делото.

(3) Едноличният арбитър или Председателят на Решаващият орган, ако прецени, насрочва подготвително заседание без призоваване на страните, което разрешава въпросите за:

1. наличието на активна и пасивна легитимация на страните;
2. приложимите правила за арбитражното производство;
3. допустимостта и относимостта на представените доказателства;
4. компетентността на съда относно повдигнатия пред него спор - цялостна или частична;
5. обстоятелствата, които приема за безспорни;
6. размера на дължимия депозит за разноски в производството;

7. назначаването на вещи лица, преводачи, както и допустимостта и недопустимостта на предявения насрещен иск.

(4) Страните се уведомяват за констатациите на Едноличния арбитър/Решавачия орган.

(5) Решавачият орган/едноличният арбитър може да се произнесе и с решение по съществуто на спора без да призовава страните и без да провежда открито съдебно заседание, ако приеме, че са налице всички условия за постановяване на правилен, обоснован и законосъобразен акт, в случаите когато:

1. искът бъде признат от ответника в отговора на исковата молба;

2. страните са дали съгласие в исковата молба и в отговора Решавачият орган/едноличният арбитър да се произнесе в тяхното отсъствие.

Член 28 Когато едноличният арбитър/Решавачият орган прецени, че делото е подготвено за разглеждане, едноличният арбитър/Председателят на Решавачият орган с определение насрочва заседание с призоваване на страните, вещите лица, преводачите и другите участващи в процеса лица.

Място за провеждане заседанията на МАС при ИМЧП

Член 29 (1) Заседанията на МАС при ИМЧП се провеждат в седалището му в гр. София.

(2) По молба на страните или по свой почин едноличният арбитър/Решавачият орган при необходимост може да проведе заседанията си и на друго място.

Призоваване на заседание

Член 30 (1) На страните се изпращат призовки, в които се посочва времето и мястото, където ще се състои заседанието. Призовките и съобщенията трябва да бъдат изпратени така, че всяка страна да разполага с не по-малко от 7 (седем) дни, за да се подготви и участва в разглеждането на делото. По международни дела този срок е не по-малък от 30 (тридесет) дни.

(2) Със съгласие на страните този срок може да бъде намален или продължен.

Език на разглеждане на делото

Член 31 Разглеждането на делото става на български език. При международни дела страните могат да се споразумеят да бъде използван английски или друг език. Споразумението трябва да се постигне преди образуване на Решавачия орган. След образуването му той назначава за страната, която не владее

български език или друг, уговорен от страните език, преводач. Възнаграждението на преводача е за сметка на тази страна, независимо от изхода на делото. Ако страните не постигнат споразумение за езика, едноличният арбитър/Решавачият орган го определя, като взема предвид всички обстоятелства и в частност, езика на договора.

Разглеждане на делото

Член 32 (1) Делото се разглежда в заседание, на което страните могат да участват лично или чрез надлежно упълномощени представители.

(2) Делото се разглежда непублично. При разглеждане на делото се допускат само страните и техните представители, както и лицата, пряко ангажирани в арбитражното производство. С определение на едноличния арбитър/Решавачия орган и съгласието на страните на заседанието могат да присъстват и лица, които не участват в делото.

(3) По съгласие на страните делото може да бъде разгледано и решено, без те да се призовават на заседание, само въз основа на представени от тях писмени доказателства и писмени становища. Едноличният арбитър/Решавачият орган обаче може да призове страните на заседание, ако намери, че делото се нуждае от допълнително изясняване.

(4) Делото се разглежда без призоваване на страните, ако ответникът в отговор на исковата молба признава иска.

(5) Всички материали по делото се предоставят единствено на страните, на техните законни или процесуални представители, както и на упълномощени нотариално от тях лица.

Неявяване на страна

Член 33 (1) Неявяването на страна, надлежно известна за времето и мястото на арбитражното заседание, не е основание за отлагане на делото. Това може да стане само ако неявилата се страна е поискала то да бъде отложено по уважителни причини.

(2) Всяка страна може да поиска делото да се разглежда в нейно отсъствие.

Спогодба

Член 34 (1) След откриване на заседанието едноличният арбитър/Решавачият орган прави предложение на страните да разрешат спора по делото със спогодба.

(2) Едноличният арбитър/Решаващият орган може да прави предложение за спогодба във всяко положение на делото до постановяване на решението.

(3) Ако страните постигнат спогодбата пред едноличния арбитър/Решаващия орган, тя се вписва в протокола на заседанието и се подписва от страните и от арбитъра или арбитрите.

(4) Страните могат да поискат спогодбата да бъде възпроизведена в арбитражно решение при уговорени условия.

Обезпечаване на иска

Член 35 (1) Ако страните не са уговорили друго, едноличният арбитър/Решаващият орган може по молба на една от тях да разпорежи на другата страна след изслушването ѝ, същата да вземе мерки, които едноличният арбитър или Решаващият орган счита за подходящи с оглед предмета на делото и които, ако не бъдат взети, биха възпрепятствали или значително затруднили екзекватурата на решението, или биха предизвикали непоправими вреди. Едноличният арбитър/Решаващият орган може да разпорежи на страната да представи подходящо обезпечение във връзка с такава мярка. Страните са длъжни да се съобразяват с такива разпореждания, независимо дали те могат да бъдат изпълнени от държавните съдилища. Разпоредените мерки трябва да са конкретни и да не засягат трети лица.

(2) Подписано копие от определението, съдържащо разпоредените мерки по предходната алинея, трябва да се връчи на всяка страна. Определението за нареждане на мерките се подписва от едноличния арбитър/Решаващия орган. Ако Председателят на Решаващия орган е възпрепятстван да го подпише, достатъчен е подписът на член-арбитър на Решаващия орган, като върху определението в този случай се посочва причината, възпрепятствала полагането на подписа.

(3) Ако страните не са уговорили друго, определението за мерките по ал.1 трябва да бъде обосновано. То трябва да съдържа мерките, датата и мястото на издаването му. Мерките се считат наредени на тази дата и в това място.

(4) Определението, с което са наложени мерките по ал.1 и документите, удостоверяващи връчването на определението, са общи документи на страните и едноличния арбитър/Решаващия орган. Едноличният арбитър/Решаващият орган се консултира със страните относно възможността за депозирането им с цел запазване.

(5) Едноличният арбитър/Председателят на Решаващият орган може, по искане на страната, да удостовери окончателността и изпълняемостта на мярката върху копие от определението, с което е наредена.

(6) Нищо в този член не пречи на страните да поискат от съда налагането на предварителни обезпечителни мерки. Искането, отправено до съда за налагане на такива мерки или за привеждане в изпълнение на такива мерки, разпоредени от МАС при ИМЧП, не представлява нарушаване или отказ от арбитражното споразумение и не засяга компетенциите на едноличния арбитър/Решаващия орган. Секретариатът на МАС при ИМЧП и едноличният арбитър/Решаващият орган трябва незабавно да бъдат информирани за такова искане както и за всички мерки, наложени от съда.

Доказателства

Член 36 (1) Всяка страна трябва да докаже обстоятелствата, на които основава своя иск или възражение.

(2) Страната може да представи писмените доказателства в оригинал или заверено от нея копие задължително с препис за другата страна. Решаващият орган/едноличният арбитър има право да поиска превод на тези доказателства на друг език, когато това е в интерес на разглеждане на делото. Предоставените от едната страна писмени доказателства се връчват на другата страна своевременно.

(3) Решаващият орган/едноличният арбитър може да приеме определени факти за доказани, ако някоя от страните създаде пречки или осуети, с действие или бездействие, събирането на допуснати доказателства.

(4) В арбитражното производство са допустими писмени и гласни доказателства, назначаване на вещи лица и оглед.

(5) В арбитражното производство е допустима и разменена по електронна поща кореспонденция. В случай на спор автентичността на съобщенията или тяхното доставяне до адресата се установяват с други надеждни доказателствени средства, вкл. изявления на лица, работещи към съответните интернет-доставчици.

(6) Страните имат право на реплика, в това число и на писмените си пледоарии.

(7) Арбитрите преценяват доказателствата по свое вътрешно убеждение.

Събиране и проверка на доказателства

Член 37 (1) Проверка на доказателствата се извършва по ред, установен от Решавачия орган/едноличния арбитър. Решавачият орган може да възложи тази проверка на един от арбитрите. За проверката на стоки и вещи, както и за оглед, страните се уведомяват своевременно.

(2) Решавачият орган/едноличният арбитър може да изисква от страните да представят и други доказателства, да назначава вещи лица или да изисква от трети лица удостоверения или други намиращи се в тях документи, когато това е необходимо, за да се разкрие истината по делото. За служебно събраните доказателства страните се уведомяват своевременно и им се дава подходящ срок за вземане на становище и представяне на насрещни доказателства.

(3) Решавачият орган/едноличният арбитър може да разпорежи на страните да предоставят на вещите лица необходимите сведения или да им осигурят достъп за проверка на документи, стоки или други вещи, когато това е необходимо за изготвяне на заключението. Той може по искане на всяка от страните или по свой почин да задължи вещното лице, след като представи своето заключение, да участва в заседание, за да даде пояснения. По искане на страните могат да се назначават и други вещи лица, за да дадат заключения по спорния въпрос.

(4) За събиране на доказателства в чужбина Решавачият орган може да делегира един от своите членове, като разноските се авансират от страната, поискала събиране на доказателствата.

(5) Свидетели се разпитват, ако бъдат доведени от страната, която ги е посочила и е изяснила какви обстоятелства ще установят.

(6) Решавачият орган/едноличният арбитър или заинтересованата страна, с негово съгласие, може да поиска от компетентния съд в страната или в чужбина да събере някои доказателства, необходими за делото.

(7) Решавачият орган/едноличният арбитър може да определи краен срок за посочване и представяне на доказателства. Срокът може да бъде продължен или възстановен при наличие на уважителни причини, които страната трябва да докаже.

Изменение на иска

Член 38 (1) По време на производството всяка страна може да измени или да допълни предявения иск или възражение.

(2) Решавачият орган/едноличният арбитър може да откаже да допусне изменението на иска, ако то би затруднило неоправдано защитата на другата страна или своевременното решаване на делото. Тези правила се прилагат и за изменение на насрещния иск.

(3) Когато страната умре или юридическото лице престане да съществува, производството по делото продължава в лицето на правоприемника, ако има такъв.

(4) Изменение на иска чрез заменяне на някоя от страните с друго лице е допустимо със съгласие на двете страни и на лицето, което встъпва като страна по делото.

Участие на трети лица

Член 39 Встъпване и привличане на трето лице е допустимо само със съгласие на страните, а при привличане – и със съгласието на лицето, което се привлича. Същото важи и за предявяване на обратен иск срещу привлеченото лице. Привличането е допустимо до изтичане на срока за отговор на исковата молба. Съгласието трябва да бъде писмено.

Отлагане на делото и спиране на производството

Член 40 (1) Отлагане на делото по искане на страните е допустимо за срок не по-дълъг от 6 (шест) месеца. Решаващият орган/едноличният арбитър може по свое усмотрение, да отложи делото за друго съдебно заседание, ако прецени, че това е наложително за изясняване на фактическата обстановка.

(2) По свой почин Решаващият орган/едноличният арбитър с определение спира делото или го отлага за определен срок, който не може да бъде по-дълъг от 6 (шест) месеца.

(3) Спряното дело се прекратява, ако в шестмесечен срок от спирането му никоя от страните не е поискала възобновяването му.

Протокол

Член 41 (1) При провеждане на открито арбитражно заседание се води протокол от секретар-протоколист, назначен от Решаващия орган/едноличния арбитър, както и звукозапис.

(2) В тридневен срок от провеждане на арбитражното заседание се изготвя протокол от назначения секретар-протоколист под ръководството на едноличния арбитър/Председателя на Решаващия орган. Протоколът се подписва от двамата веднага след изготвянето му и копие от него се връчва на страните. Срокът може да бъде продължен от Решаващия орган/едноличния арбитър.

(3) По молба на страната, с определение на Решаващия орган/едноличния арбитър, протоколът може да бъде поправен или допълнен, ако в него са допуснати грешка или пропуски. За поправката се уведомява другата страна,

която може да направи възражения най-късно в следващото заседание, а ако делото е обявено за решаване – най-късно до изтичане на срока за произнасяне. При поправката може да бъде използван и звукозаписът.

VI. ПОСТАНОВЯВАНЕ НА РЕШЕНИЕ ИЛИ ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО

Приложимо право

Член 42 (1) Решаващият орган/едноличният арбитър прилага избраното от страните право. Ако те не са уговорили друго, изборът на право се отнася до материалните норми на избраното право, а не и до стълкновителните му норми.

(2) Когато изборът на право е недопустим или страните не са избрали приложимо право, Решаващият орган/едноличният арбитър прилага правото, посочено от стълкновителните норми, които той счита за приложими. Ако страните са със седалище, местожителство или обичайно местопребиваване в една и съща държава, приложимото право се определя от действащите на територията на тази държава стълкновителни норми. Когато спорното отношение се урежда от международен договор, прилага се той.

(3) При всички случаи Решаващият орган/едноличният арбитър прилага условията на договора и взема предвид търговските обичаи и добросъвестната търговска практика.

Решение

Член 43 (1) Арбитражното производство завършва с постановяване на решение, когато няма пречки делото да се реши по същество.

(2) Решението се постановява не само при признание на иска, но и при отказ от иска. Когато обстоятелствата по делото налагат, по него може да бъде постановено предварително или частично решение.

(3) Решението, което отразява постигнатата между страните спогодба, има сила на обикновено решение.

(4) Когато арбитри по делата са лица извън листите на МАС при ИМЧП, Председателството на МАС при ИМЧП или назначена от Председателя на МАС при ИМЧП комисия от трима до петима арбитри проверяват дали постановеният акт, с който приключва арбитражното производство, съответства на формалните изисквания на ЗМГА и Правилника за арбитраж, помирение и медиация на МАС при ИМЧП. Председателството/Комисията се

произнася в писмена форма в седемдневен срок от депозирането на акта в Секретариата на МАС при ИМЧП от страна на Решавация орган/едноличния арбитър. В зависимост от сложността на делото този срок може да бъде продължен от Председателя на МАС при ИМЧП. Решавацият орган/едноличният арбитър е длъжен да се съобрази с предписанията и отстрани указаните му формални недостатъци на акта в тридневен срок от постъпване на предписанията на Председателството/Комисията в Секретариата или в друг срок, определен от Председателя на МАС при ИМЧП. Актът не се вписва в сročната книга до отстраняване на недостатъците. Ако актът е решение, същото не се вписва, не се обявява и не се изпраща или връчва на страните до отстраняване на недостатъците.

(5) Решението е на български език. При международни дела решението е на английски език. По молба на страна може за нейна сметка да се издаде неофициално копие на решението на друг език. Това копие не се подписва от арбитрите, а само се заверява от Секретариата на МАС при ИМЧП с изрично отбелязване върху всяка негова страница, че е неофициално.

Постановяване на решение

Член 44 (1) След като Решавацият орган/едноличният арбитър намери, че всички обстоятелства, които са свързани със спора, са достатъчно изяснени, той обявява състезанието за приключено и пристъпва към постановяването на решението. Решението трябва да се постанови в срок, не по-дълъг от 30 (тридесет) дни след изтичането на срока, определен в последното заседание от Решавация орган/едноличния арбитър за представяне на писмените пледоарии на страните. По искане на Решавация орган/едноличния арбитър, Председателят на МАС при ИМЧП може да определи и по-дълъг срок за постановяване на решението, ако делото е с особена фактическа и/или правна сложност.

(2) Решението се взема в закрито заседание с обикновено мнозинство на членовете на Решавация орган след дискусия. Дискусията може да бъде проведена и с помощта на технически комуникационни средства. Председателят на Решавация орган гласува последен. Ако не може да се образува мнозинство, решението се постановява от Председателя на Решавация орган.

(3) Решението трябва да бъде мотивирано, освен ако то възпроизвежда уговорена от страните спогодба. Решението не се мотивира и когато всички страни в арбитражното споразумение или по време на производството са се споразумели, че мотиви не са необходими.

(4) Решението се изготвя от докладчика и се подписва от Председателя и членовете на Решавация орган. Ако един от арбитрите не може или откаже да

подпише арбитражното решение, Председателят на Решаващия орган удостоверява това със своя подпис върху решението с посочване на причините.

(5) Арбитърът, който остава на особено мнение, е длъжен да подпише решението незабавно, като обозначи позицията си с инициалите "о.м." (Особено Мнение – на български език) или "d.o." (Dissenting Opinion – на английски език). В седемдневен срок от подписването арбитърът е длъжен да представи в писмен вид особеното си мнение, което се прилага към решението. След изтичане на този срок, ако особено мнение все още не е представено се счита, че арбитърът се е отказал от особеното си мнение, като в този случай изтичането на срока се удостоверява от Председателя на Решаващия орган.

(6) Когато делото се решава от едноличен арбитър, решението се изготвя и подписва от него.

(7) Ако до изтичане на срока за представяне на писмени становища по делото, предоставен на страните от Решаващия орган/едноличния арбитър, се установи, че правото на някоя от страните да бъде изслушана е било нарушено, че тя по независещи от нея причини не е могла да се яви или и да уведоми МАС при ИМЧП за тази невъзможност, както и когато по преценка на Решаващия орган/едноличния арбитър делото се нуждае от допълнителни доказателства или пък от изясняване на обстоятелствата, които са от значение за правилното му решаване, Решаващият орган/едноличният арбитър възобновява разглеждането на делото.

(8) Арбитражното решение е окончателно и слага край на спора.

(9) По въпросите за отмяната на арбитражното решение, както и за принудителното му изпълнение, се прилага Законът за международния търговски арбитраж на Република България, ако седалището на арбитража е в Република България.

Съдържание на решението

Член 45 Решението трябва да съдържа:

1. наименованието на Международния арбитражен съд при Института по международно частно право, София, България;
2. дата и място на постановяване на решението;
3. имената на арбитрите;
4. номерът и годината на делото;
5. наименование на страните и тяхната индивидуализация;
6. имената на представителите на страните;
7. имената на другите лица, които участват в делото;
8. предметът на спора;
9. кратко представяне на хода на делото;

10. кратко изложение на фактите и обстоятелствата по делото;
11. кратко представяне на позициите на страните;
12. диспозитив на решението, с изрично посочване на лицето, срещу което е уважен искът – юридическо или физическо, с всички индивидуализиращи белези съгласно приложимата нормативна уредба;
13. становище на Решаващия орган/едноличния арбитър по всички останали иски и претенции;
14. мотиви на решението;
15. подписи на арбитрите.

Вписване на решението и влизане в сила

Член 46 (1) Веднага след подписване на решението по реда на чл. 44 то се внася в Секретариата на МАС при ИМЧП от Председателя на Решаващия орган/друг арбитър-член на Решаващия орган/едноличния арбитър и се вписва в Книгата за решения на МАС при ИМЧП в тяхно присъствие. Ако едноличният арбитър е възпрепятстван, посочва Председателя на МАС при ИМЧП или негов заместник да внесе решението и да присъства на вписването му. От момента на вписването в книгата за решения на МАС при ИМЧП решението се счита постановено и става неоттегляемо.

(2) Книгата за решенията на МАС при ИМЧП е на разположение на страните и техните представители.

(3) Решението се вписва незабавно след изтичане на срока по чл. 44, ал. 1, а в случаите по чл. 44, ал. 5 – при представяне на особеното мнение, респ. удостоверяване липсата на такова от Председателя на Решаващия орган след изтичане на седемдневния срок по същата алинея.

(4) Председателят на МАС при ИМЧП може при нужда да определи друг срок за вписване на решението.

(5) Решението се връчва на страните от Секретариата на МАС при ИМЧП. Решението влиза в сила по отношение на всяка от страните с връчването му на съответната страна. Едно оригинално копие на решението и доказателствата за връчването му на страните се съхраняват от Секретариата на МАС при ИМЧП.

(6) Едноличният арбитър/Председателят на Решаващия орган или, ако последният е възпрепятстван, друг негов член, оторизиран от Председателя на Решаващия орган, може, по искане на страна, да удостоверява с подписа си върху всички копия на решението, че същото е окончателно и изпълняемо.

Официални копия от решението

Член 47 (1) Официално копие от решението се изпраща на страните при условията на чл. 17 и 18.

(2) Официалните копия на решението и преводите му (ако последните са поискани от страна) се заверяват от секретаря на МАС при ИМЧП с неговия подпис и печата на МАС при ИМЧП.

(3) Официални копия от решението се връчват на страните, след като арбитражните разноски бъдат изцяло заплатени на МАС при ИМЧП.

Поправки и тълкуване на решението

Член 48 (1) Решаващият орган/едноличният арбитър, по искане на всяка от страните или по свой почин, може да поправи решението относно явна фактическа грешка, която е допуснал.

(2) Всяка от страните може да поиска от Решаващия орган/едноличния арбитър тълкуване на решението. Тълкуване не може да се иска, след като решението е изпълнено.

(3) По поправката и тълкуването на решението Решаващият орган/едноличният арбитър изслушва страните или им дава възможност да представят в определен от него срок писмените си становища. Той се произнася по поправката и тълкуването в седемдневен срок от искането. Решението по тези въпроси се постановява при съответно спазване на чл. 44 – 46.

(4) Поправката на решението в частта относно арбитражните разноски става с определение при спазване изискванията ал. 1 и 3.

(5) Поправката и тълкуването стават неразделна част от арбитражното решение.

Допълнително решение

Член 49 Решаващият орган/едноличният арбитър по искане на страните може да постанови допълнително решение по въпроси, които са били поставени в производството от страните по делото, но по които той не се е произнесъл. Страната, която иска допълването, трябва да подаде молба с препис за другата страна в седемдневен срок от получаването на решението. При международни дела срокът е 30 (тридесет) дни. Когато искането е основателно, Решаващият орган/едноличният арбитър постановява допълнително решение при спазване съответно на разпоредбата на чл. 48, ал. 3.

Изпълнение на решението

Член 50 (1) Арбитражното решение е окончателно и задължително за страните.

(2) Арбитражното решение подлежи на принудително изпълнение по реда на Закона за международния търговски арбитраж и на Гражданския процесуален кодекс.

Прекратяване на производството с определение

Член 51 (1) Ако по делото не може да се постанови решение, арбитражното производство се прекратява с определение, за което се прилагат правилата на чл. 44, ал. 5 и чл. 46.

(2) Определението за прекратяване на производството се постановява:

1. при оттегляне на исковата молба на ищеца, освен ако ответникът възрази и Решавачият орган/едноличният арбитър намери, че ответникът има законен интерес от постановяването на решение;
2. по съгласие на страните, при спогодба между страните, която не е включена в арбитражно решение, както и в случая на чл. 40, ал.3;
3. при липса на предпоставки, необходими за разглеждане и решаване на делото по същество, а така също, когато поради бездействие на ищеца делото остане без движение в течение на шест месеца.

(3) Ако Решавачият орган още не е образуван по установения ред, определението за прекратяване на арбитражното производство се постановява от Председателя на МАС при ИМЧП.

Съхраняване на делата и решенията

Член 52 Секретариатът на МАС при ИМЧП съхранява приключените дела в течение на десет години от обявяване на решенията или на определенията по тях. След изтичане на този срок делата се унищожават с изключение на решенията и мотивите към тях, както и на сключените спогодби, които се пазят завинаги.

VII. ТАКСИ, РАЗНОСКИ И КАРТОТЕКА

Арбитражни разноски и депозити

Член 53 (1) Изчисляването и разпределението на арбитражните разноски и покриване разходите на МАС при ИМЧП става в съответствие с Тарифата за арбитражните такси и разноските по делата, разглеждани от МАС при ИМЧП.

(2) Секретариатът на МАС при ИМЧП или Решаващият орган/едноличният арбитър указват на страната, която иска да бъдат събирани доказателствата, да внесе депозит за разноски за събиране на исканите доказателства.

(3) Процесуални действия по делото се извършват след внасяне на пълния размер на сумата за арбитражни разноски. Действия, за които е определен депозит се извършват след внасянето му. Действия, за които не е внесен депозит, не се извършват.

Определяне на разноските

Член 54 Когато производството е приключено, Решаващият орган/едноличният арбитър може, по искане на страна: да обяви в решението по съществуто на спора или в отделно решение арбитражните разноски, определени от Секретариата на МАС при ИМЧП в съответствие с член 58, ал.1; да определи сумата на разноските на всяка от страните; и да посочи кой ще понесе сумата на разноските по производството или пропорцията, в която тази сума ще бъде разпределена.

Разноски по производството

Член 55 Разноските по производството включват както следва:

а) арбитражна такса, в която влизат разходи на Секретариата на МАС при ИМЧП (административни разходи), хонорари на арбитрите и други парични разноски като транспортни разходи и разходи за прехрана на арбитрите;

б) депозит за покриване на парични разходи по връчване на документи, наеми и други дребни разходи;

в) разноски на страните, в които влизат съответните разходи на страните по тяхното процесуално представителство и защита, както и други разходи, свързани с арбитражното производство и в частност, разноските, определени в съответствие с член 58, ал.1.

Арбитражни разноски и депозит

Член 56 (1) Арбитражните разноски се определят окончателно от Секретариата на МАС при ИМЧП в края на производството.

(2) Секретариатът определя сумата на арбитражната такса и депозита за очакваните разноски на арбитража. Депозитът се плаща от страните в размер, определен за всяка страна от Секретариата.

(3) Ако по време на производството се наложи увеличаване на арбитражната такса поради увеличаване размера на спорната по делото сума, увеличението на таксата се заплаща от съответната страна. До плащането на увеличението на арбитражната такса спорната по делото сума (например чрез увеличаване на иска) няма да се взема под внимание в арбитражното производство.

(4) Ако по време на производството се наложи увеличаване на депозита за разноски поради това, че сумата, определена за очаквани парични разноски на арбитража се окаже недостатъчна, се предприемат действия аналогични на уредените в предходната алинея от този член.

Други разноски по производството

Член 57 (1) Ако Решаващият орган/едноличният арбитър счете за необходимо да се предприемат действия, свързани с разноски, като назначаване на експерти, преводачи, стенографи, извършване на оглед на място или преместване на производството, той организира покриването на тези разноски чрез увеличаване на депозита и уведомява съответно Секретариата на МАС при ИМЧП.

(2) Процедурните действия по предходната алинея се предприемат от Решаващия орган/едноличния арбитър само ако депозитът за покриването на разноските по тях е изцяло внесен.

(3) Всички уговорки във връзка с процедурните действия по алинея 1, които Решаващият орган/едноличният арбитър е направил, са от името и за сметка на страните.

Изчисляване на арбитражните разноски

Член 58 (1) Административните разноски на Секретариата на МАС при ИМЧП и хонорарите на арбитрите се определят на базата на спорната сума по делото (цената на иска, съответно увеличена с цената на насрещния иск, ако има такъв и/или с цената на възражението за прихващане). В случай че производството бъде прекратено по-рано, Секретариатът на МАС при ИМЧП може да намали хонорарите на арбитрите съответно на етапа, до който е достигнало производството.

(2) При участие на повече от две страни (множество страни) в производството размерът на административните разноски на Секретариата на МАС при ИМЧП и хонорарите на арбитрите съгласно Тарифата за арбитражните такси и разноските по делата, разглеждани от МАС при ИМЧП се увеличава с до 10% (десет върху сто) за всяка допълнителна страна.

(3) Арбитражните разноски за възражения за прихващане срещу искове/насрещни искове, когато тези възражения фактически и правно не са

свързани с основанието на иска, се изчисляват отделно и се плащат като за насрещен иск. Член 56 се прилага съответно за определяне на таксата. Възраженията не се разглеждат в производството по иска/насрещния иск, ако определената за възражението такса не е внесена изцяло.

(4) При производства, водени относно множество индивидуални иски или насрещни иски, между които фактически и правно няма връзка, Секретариатът на МАС при ИМЧП може на всеки етап от производството да направи отделно изчисление на арбитражните разноски на базата на спорната сума по всеки индивидуален иск.

(5) При определяне на спорната сума по делото Секретариатът на МАС при ИМЧП може да се отклони от твърденията на страните, ако те са предявили само частичен иск или ако претенциите им са непарични и очевидно по-ниско оценени.

(6) Размерите на таксите по Тарифата за арбитражните такси и разноските по делата, разглеждани от МАС при ИМЧП, са размери за Решаващ орган (трима арбитражи). Те се намаляват наполовина, ако делото се гледа от едноличен арбитраж или се увеличават до трикратен размер в случай на особена сложност на делото.

(7) Тарифата за арбитражните такси и разноските по делата, разглеждани от МАС при ИМЧП се отнася до всякакви и всички частични или предварителни решения, като решения относно компетентността, частични решения, решения по отвод на арбитражи, по предварителни обезпечителни мерки, други решения и определения, с които се ръководи производството.

(8) Намаляването на спорната по делото сума се взема предвид при изчисляване хонорарите на арбитражите и административните разноски само ако е направено преди предаване на делото на Решаващ орган/едноличен арбитраж.

(9) Паричните разходи в брой се определят съобразно действително направените разноски.

(10) Ставките, прилагани за определяне на хонорарите на арбитражите не включват данък добавена стойност, който отделен арбитраж може да е задължен да плаща. Арбитражите, чиито хонорари са предмет на облагане с данък добавена стойност следва да уведомят Председателството на МАС при ИМЧП за очаквания размер на данък добавена стойност върху техния хонорар. Уведомлението се прави преди съответният арбитраж да приеме назначението си като такъв.

Картотека

Член 59 (1) Секретариатът на МАС при ИМЧП, по указания на Председателя на МАС при ИМЧП, води картотека на решенията, в която се вписват извадки от мотивите на решенията, които имат принципно значение.

(2) Картотеката е достъпна за всички заинтересувани. От нея могат да се издават преписи срещу заплащане на такса.

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Арбитражните споразумения, сключени преди влизане в сила на този Правилник и измененията му, се счита, че насочват към него, освен ако една от страните се противопостави.

Този Правилник е приет от Управителния съвет на Института по Международно частно право, София с решение по Протокол № 3/13.05.2013 г., и влиза в сила от 14.05.2013 г.